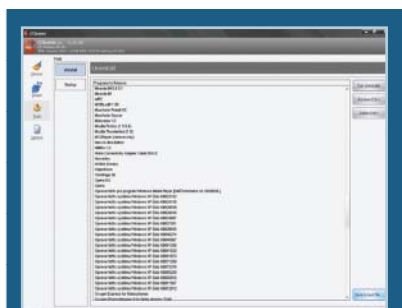

Systémové nástroje

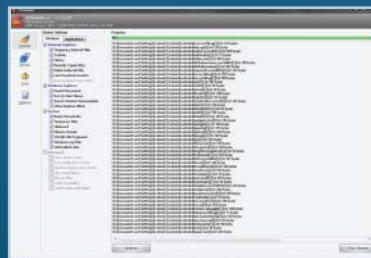
Údržbáři systému

Instalací a opětovným mazáním různých programů přidáváme různé části a nastavení do systému a tím jej mnohdy zbytečně zatěžujeme. Aby zůstal počítačový systém přehledný a spolehlivý, je potřeba jej udržovat.

Text: Vratislav Harabiš, vratislav.harabis@gmail.com

CCleaner Nabízí stejnou podobu správce nainstalovaného softwaru jako u klasického systémového Přidat/odebrat programy.

CCleaner Textový seznam nalezených nepotřebných věcí v systému

Nově nainstalované programy v systému Windows nevytvářejí pouze své konfigurační soubory, ale přidávají i hodnoty a klíče do registru. V registru systému Windows je zapsáno také nastavení systému samého. Hlavním problémem je to, že své klíče si do registrů přidává i spyware, který si tak zajišťuje opětovné spuštění, a že mnohé programy si i po svém odstranění zanechávají v registrech svá nastavení. Registry se tak neúměrně zvětšují a zpomalují spuštění i chod systému.

Proč používat systémové nástroje?

Systémové nástroje a utility jsou určeny k automatickému čištění registru a nepotřebných souborů. Mnohé dokáží i analyzovat systém a nabídnout tipy pro nastavení systému.

Do testu byly vybrány aplikace, které nabízejí alespoň automatické čištění systémového registru. Byly sem zařazeny jak komerční aplikace, tak i freewareové programy, které mnohdy překvapí svou funkčností a přehledností.

RegCleaner

Tento software byl vyvíjen v pozdních devadesátých letech a byl poskytován zcela zdarma –

NAJDETE NA CHIP DVD

- **TuneUp Utilities 2006**
trial
www.tune-up.com
- **jv16 PowerTools 2006**
shareware
www.macecraft.com
- **EasyCleaner 2.2**
shareware
www.easycleaner.tk
- **RegCleaner 4.30.780**
freeware
www.jv16.org
- **CCleaner 1.27.260**
freeware
www.ccleaner.com
- **HS CleanDisk Pro 5.21**
shareware
www.haysoft.com

i proto se stal tak populárním. I přes ukončený vývoj se jedná o poměrně používaný program a na různých serverech jej lze volně stáhnout. Nefunguje však na dualcore procesorech a na procesorech P4 s technologií Hyper-Threading, rovněž nebyl testován na systémech Windows XP s SP1 a SP2. V různých internetových dis- ➔

VÍTEŽ TESTU
TUNEUP UTILITIES 2006

TuneUp Utilities 2006 je opravdovým králem mezi systémovými nástroji. Jde totiž o obrovský balík různých utilit a nástrojů, díky nimž si i začátečník dokáže nastavit systém a dokáže jej dále udržovat.

Čištění disku a registru probíhá pomocí průvodců, takže i méně zkušený uživatel dokáže přesně určit, co přesně se má provést. Prohlížení spuštěných procesů, detailních informací o systému a programů spouštěných po startu systému je samozřejmostí.

Nástroj TuneUp Utilities dokáže podrobně analyzovat systém včetně defragmentace registru a pak nabídne různé tipy a doporučení pro rychlejší a stabilnější běh systému. Kom-

pletní optimalizaci systému lze provést jedním kliknutím.

Pokud občas smažete z disku nějaký důležitý dokument, má pro vás TuneUp Utilities řešení. Je jím nástroj TuneUp Undelete, který na disku vyhledává a obnovuje již vymazané soubory, samozřejmě za předpokladu, že jsme je ještě nepřešli. Naopak pokud se potřebujeme zbavit souboru tak, aby jej již nebylo možné obnovit z disku, je možné použít TuneUp Shredder. TuneUp Shredder je utilita, která vymaže soubor a několikrát přepíše dané místo na disku, čímž znemožní obnovu tohoto souboru. To je užitečné při mazání jakýchkoliv osobních a citlivých dat.

je i nástroje pro práci s adresáři, s adresářovou strukturou a soubory. Vyhledávání dočasných souborů a vyhledávání duplicitních souborů patří k velmi užitečným funkcím. Umožní provádět i další operace se soubory, jako je kódování, dekódování, zobrazení analytických údajů, rozdělování a slučování souborů.

CCleaner

CCleaner je jednoduchý program pro čištění nepotřebných záznamů v registru a souborů. Program nabízí pouze základní nastavení a v některých případech je toto nastavení poněkud nepřehledné.

CCleaner dokáže analyzovat systém, jeho dočasné soubory a záznamy v registru o naposledy otevřených souborech, cookies a podobně. Po provedené analýze program nabídne seznam souborů určených k odstranění, ale již nenabídne možnost ručního výběru, které soubory smazat a které zachovat.

CCleaner podporuje i odstraňování nepoužívaných souborů, které vytvářejí některé běžné aplikace, jako je Winzip, Opera, Firefox, MS Office a mnohé další. Program tak urychluje nejen systém, ale i spouštění a samotný běh těchto aplikací.

Mezi další funkce CCleaneru patří pochopitelně i čištění registru od neplatných záznamů, jako jsou sdílené DLL knihovny, zástupci a další nepotřebné komponenty. Samozřejmostí je vytváření záloh, abychom měli možnost vrátit provedené změny.

Pokud si zvyknete na trochu nepřehledné nastavení, určitě si CCleaner oblíbíte, protože je zcela zdarma a dokáže systém zbavit mnoha nepotřebných dat.

TweakNow RegCleaner Standard

Zřejmě nejjednodušší program v testu dokáže jedině – vyčistit registr. Hlavní okno programu se omezuje pouze na výběr modu skenování a na tlačítko, kterým skenování spustíme. Možnosti nastavení jsou rovněž velice omezené.

Verze Standard je poskytována zdarma, na rozdíl od verze Professional, která je placená a navíc obsahuje pouze defragmentaci registru a optimalizaci systému jedním kliknutím.

→ kusích se lze dočíst, že na systémech Windows XP SP1 RegCleaner přece jen funguje, ale není doporučeno používat automatické čištění registru na Windows XP s SP2, protože RegCleaner na těchto systémech může odstranit i potřebné klíče a systém tak vážně poškodit.

RegCleaner vyniká jednoduchostí a přehledností jednotlivých položek. Po spuštění se zobrazí seznam nainstalovaného softwaru, který je zapsán do registru. Pomocí pravého tlačítka lze zobrazit detailní informace o položce a přesnou cestu, kde je program v registru zapsán. Stačí pouze označit nepotřebný nebo chybný program a zcela jej tak odstranit.

Díky RegCleaneru máme také přehled nad programy spouštěnými po startu a nainstalovanými programy. Pokud klasický uninstall selže, lze program přímo odebrat.

Zřejmě nepoužívanější funkcí RegCleaneru je automatické čištění registrů, kdy program vyhledá vadné položky v registru, jako jsou zbylé hodnoty po odinstalovaných programech, odkazy na neexistující soubory a podobně.

Pomocí RegCleaneru můžeme i vytvářet zálohy a tím se chránit, pokud provedeme nějakou úpravu, která povede k problémům se systémem. RegCleaner lze doporučit zejména majitelům starších strojů se staršími operačními systémy, jako je Win 98, 2000, popřípadě Win XP bez SP2.

již název napovídá, jedná se o celý soubor různých nástrojů a utilit.

Mezi nástroji nechybí přehled nainstalovaného softwaru, správe spuštěných programů a správce registrů. Obsažený správce registrů se velice podobá výše zmíněnému RegCleaneru, jen je rozšířen o další funkce.

Nejdůležitějším nástrojem je čištění registrů, které nabízí opravdu bohaté možnosti nastavení. Lze si vybrat jednotlivé větve registrů a definovat slova, která mají být přeskočena. Užitečné je nastavení využití minimálního výkonu procesoru, aby program při prohledávání minimálně zatěžoval počítač.

Díky monitoru registru můžeme vytvářet snímky registru, porovnávat je a sledovat tak změny při instalaci programů nebo při jiných úpravách systému. Samozřejmostí jsou i podrobné informace o registru.

Program jv16 Power Tools 2006 obsahu-

jv16 Power Tools 2006

Nástupcem dnes již oficiálně neexistujícího RegCleaneru je jv16 Power Tools 2006. Jak

EasyCleaner
Koláč využití místa daného adresáře vygenerovaný programem

1

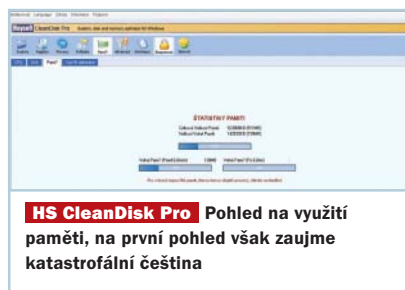
CHIP
tip
SRPEN 2006

2

3

4

PRODUKT	TUNEUP UTILITIES 2006	JV16 POWER TOOLS 2006	EASYCLEANER 2.0	REGCLEANER
VÝROBCE	TuneUp Software GmbH	Macecraft Software	ToniArts	Mr. Vuorio
CENA	39,99 dolaru	29,95 dolaru	freeware	freeware
INTERNET	www.tune-up.com	www.jv16.org	http://personal.inet.fi/business/toniarts/eclean.htm	www.jv16.org
CELKOVÉ HODNOCENÍ	94 ■■■■■	90 ■■■■■	84 ■■■■□	82 ■■■■□
MOŽNOSTI NASTAVENÍ 40 %	96 ■■■■■	90 ■■■■■	80 ■■■■□	82 ■■■■□
UŽIVATELSKÁ PŘÍVĚTIVOST 30 %	90 ■■■■■	88 ■■■■□	88 ■■■■□	83 ■■■■□
MNOŽSTVÍ NABÍZENÝCH FUNKCÍ 20 %	98 ■■■■■	92 ■■■■■	83 ■■■■□	78 ■■■■□
RYCHLOST A ZÁTĚŽ SYSTÉMU 10 %	93 ■■■■■	90 ■■■■■	86 ■■■■□	84 ■■■■□
POMĚR CENA/VÝKON	velmi dobrý	velmi dobrý	velmi dobrý	velmi dobrý
MOŽNOSTI NASTAVENÍ				
VOLBA VĚTVÍ REGISTRU	•	•	-	•
NASTAVENÍ ANALYZOVANÝCH ČÁSTÍ SYSTÉMU	•	•	•	-
ZÁLOHY/UMÍSTĚNÍ ZÁLOH	•/-	•/•	•/-	•/•
DEFINICE VLASTNÍCH PODMÍNEK VYHLEDÁVÁNÍ	•	•	•	•
UŽIVATELSKÁ PŘÍVĚTIVOST				
PROSTŘEDÍ	přehledné, intuitivní	výběr pomocí ikon, občas matoucí	dobré, jen místy zmatené	občas nepřehledné
LOKALIZACE	neoficiální čeština	neoficiální čeština	čeština	neoficiální čeština
PRŮVODCE	• (u automatizovaných funkcí)	-	-	-
MNOŽSTVÍ FUNKCÍ				
AUTOMATICKÉ ČISTĚNÍ REGISTRŮ/DOČASNÝCH SOUBORŮ	•/•	•/•	•/•	•/-
SPRÁVCE NAINSTALOVANÉHO SOFTWARE	•	•	•	•
SPRÁVCE SPUŠTĚNÝCH PROGRAMŮ	•	•	•	•
VYHLEDÁVÁNÍ DUPLICITNÍCH SOUBORŮ	•	•	•	-
RYCHLOST A ZÁTĚŽ SYSTÉMU				
RYCHLOST ANALÝZY	vysoká	vysoká	střední	nižší
STABILITA	výborná	výborná	dobrá	výborná
ZÁTĚŽ SYSTÉMU	nízká	nízká	nízká	střední

→ Program nenabízí mnoho funkcí a je určen hlavně méně zkušeným uživatelům. Pokročilejší uživatelé sáhnou po jiném programu, protože i placená verze Professional obsahuje jen zlomek funkcí oproti programu CCleaner, který je zdarma.

EasyCleaner 2.0

EasyCleaner dělá díky snadnému a intuitivnímu ovládní čest svému jménu. Hlavní okno obsahuje tlačítka jednotlivých nástrojů a po najetí na nástroj se v pravém sloupci dočteme bližší informace o vybrané funkci.

Hlavním nástrojem je opět čistíř registrů. Program si postupně vytváří zálohy systémového registru a vymazané záznamy obnovíme jediným kliknutím na tlačítko Undo.

Velice pěkně a přehledně je zpracován nástroj pro správu nainstalovaného softwaru. Každý program může v registrech obsahovat informace o autorovi, linky na technickou podporu, čas instalace a aktualizace a mnohé další. Tyto informace jsou EasyCleanerem přehledně zobrazeny u každého programu, takže

si lze snadno najít místo v systému, kam se stahují aktualizace daného programu a podobně. Programy můžeme samozřejmě pomocí tohoto nástroje odinstalovat, popřípadě smazat všechny jeho zápisy v registru.

Program je vybaven i nástrojem na odstraňování nepotřebných a dočasných souborů, ale rychlost vyhledávání je poměrně malá v porovnání s ostatními programy, jako je CCleaner a jv16 Power Tools 2006.

HS CleanDisk Pro

HS CleanDisk se řadí k placeným programům pro správu registrů. Program je sice počeštěn, čeština je ale neúplná a nekvalitní a hláška „Poet dní do konca zkušební doby“ opravdu příliš důvěry nezbudí.

HS CleanDisk Pro nabízí sice dostatečné množství funkcí, jako je prohlížení spuštěných procesů, odstranění nepotřebných souborů, vyčištění registru a prohlídka nainstalovaného softwaru, zcela však chybí nějaké možnosti volby. A právě hlavní nevýhodou je nemožnost jakéhokoliv nastavení. →

5

6

7

CCLEANER	HS CLEANDISK PRO	TWEAKNOW REGCLEANER
Ccleaner	Haysoft	TweakNow
freeware	24,34 eura	freeware
www.ccleaner.com	http://hayssoft.com	www.tweaknow.com/RegCleaner.html
74 ■■■■■	66 ■■■■■	53 ■■■■■
72 ■■■■■	62 ■■■■■	40 ■■■■■
76 ■■■■■	60 ■■■■■	85 ■■■■■
78 ■■■■■	78 ■■■■■	20 ■■■■■
68 ■■■■■	80 ■■■■■	75 ■■■■■
velmi dobrý	neuspokojivý	dobrý
•	-	-
•	•	-
-/-	•/-	-/-
-	-	-
přehledné	zmatené	přehledné, jednoduché
neoficiální čeština	čeština neúplná, nekvalitní	není
-	-	-
•/•	•	•/-
•	•	-
-	•	-
-	-	-
nižší	vysoká	střední
dobrá	dobrá	dobrá
menší	střední	střední

→ Pro občasnou kontrolu systému by se dal HS CleanDisk použít, avšak nekvalitní lokalizace a malé možnosti nastavení od jeho používání skutečně odrazují.

Jak na opravu systému?

Registry jsou důležitou součástí systému. Běžnému uživateli by sice měly zůstat skryty, avšak mnoho problémů se systémem pramení právě z registru. Cílem tohoto srovnávacího testu bylo vyhledat programy, které umožňují správu registrů a dalších částí systému i méně zkušeným uživatelům.

RegCleaner je sice již starší program, jehož vývoj byl navíc ukončen, přesto je velice populární. Jeho nástupce jv16 Power Tools 2006 přidává další funkce pro kontrolu dočasných souborů a dalších systémových nastavení. Další tři programy jsou velice jednoduché systémové nástroje: CCleaner, TweakNow RegCleaner Standard, EasyCleaner 2.0. Nutno podotknout, že nejhůře z nich paradoxně dopa-

dá právě komerční, placený program TweakNow RegCleaner Standard.

CleanDiskPro sice na první pohled vypadá na komplexní nástroj, omezené možnosti nastavení a nepříliš povedená lokalizace jsou však u placeného softwaru nepřijemným překvapením. ■ ■ ■

EasyCleaner Hlavní okno programu a velice podrobný popis jednotlivých funkcí

CHIP SOUHRNNÝ PŘEHLED: Systémové nástroje

Soupeři

1

TuneUp Utilities 2006

Výborný systém, který nabízí ucelenou sbírku funkcí pro správu a analýzu systému. Skvělý nástroj na opravu i ladění systému pro vysoký výkon. Cena: 39,99 dolaru

2

JV16 Power Tools 2006

Program obsahující dostatek funkcí, navíc kompletně v češtině. Velice stabilní a nenáročný systém pro opravu nejen systémového registru. Cena: 29,95 dolaru

3

EasyCleaner 2.0

Freeware, který dokáže držet dech i s komerčními programy. I přes menší možnosti nastavení jde o výkonný nástroj. Cena: freeware

4

RegCleaner

Sice zastaralý program, který plně nepodporuje nejnovější operační systém Windows XP, přesto stále velice populární. Cena: freeware

5

CCleaner

Jednoduchý program pro odstranění chybných záznamů v registru. Navíc přidává možnost odstranění některých dočasných souborů. Cena: freeware

6

HS CleanDisk Pro

Komerční systém s malou přehledností a katastrofální lokalizací. Program by si zasloužil i přehlednější GUI a větší možnosti nastavení. Cena: 29 dolarů

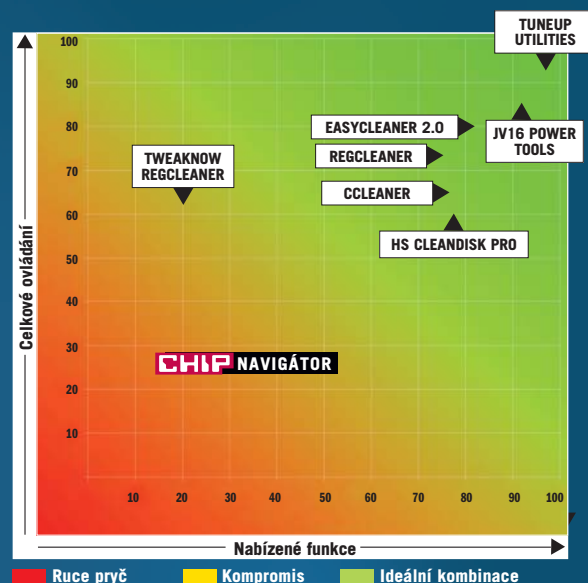
7

TweakNow RegCleaner Standard

Jednoúčelová utilita pro opravu registru. Pro naprostého začátečníka vhodné, pokročilejší uživatel však sáhne po komplexnějších nástrojích. Cena: freeware

Na nastavení záleží

Pro efektivní odstraňování problémů musí mít uživatel možnost ovlivnit funkce programu a nastavit si řešení problémů přesně podle svých požadavků. Na druhou stranu je vhodné, když začátečníky provádí opravu systému přehledný průvodce. Graf srovnává množství funkcí (vodorovná osa) s celkovým ovládáním (svislá osa).

Zkontrolujte při nákupu

Cena

Cena mnohdy nevyjadřuje kvalitu programu a lze nalézt velké množství freewareových produktů, které v mnohém předčí komerční programy, jen nemají tak velkou reklamu.

Funkčnost

Mnoho programů navenek vystupuje jako komplexní nástroje pro řešení problémů, ale uživatelé nabídnou pouze strohé automatické vyčištění registru bez možnosti jakéhokoliv výběru, co zachovat a co vymazat

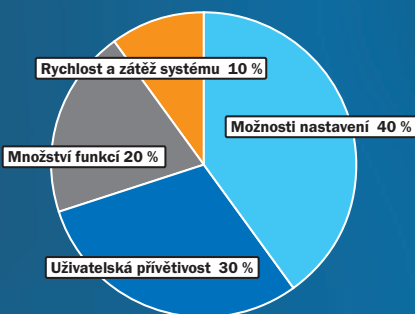
Vytváření

a organizace záloh
Mnohé programy vytvářejí pouze jednu zálohu před prováděním úprav. Daleko výhodnější je, když nástroj poskytne možnost správy víc záloh z různých konfigurací. Samozřejmostí by měla být volba cesty, kam se mají zálohy ukládat.

JAK JSME TESTOVALI

Systémové nástroje musí nabídnout rozšířené možnosti při řešení problémů s operačním systémem. Musí být schopné pracovat s registry a provádět vyhledávání chybných a neplatných položek. Samozřejmě je vhodné, když tyto nástroje nabízejí další funkce. Systémový nástroj musí být přehledný a musí umožňovat vytvářet zálohy, protože u každého zásahu do systému musíme mít maximální přehled nad tím, co děláme, a musíme mít možnost provedené změny vrátit zpět. Rovněž jsme sledovali zatížení systému při vyhledávání problémů.

Aplikace jsme testovali na běžném stolním počítači s procesorem AMD Sempron s operačním systémem Windows XP Professional SP1. Kritéria jsou následující:

Možnosti nastavení 40 %

Hlavní důraz byl kladen na možnosti nastavení vlastností programů a nastavení vlastních funkcí. Uživatel by tak měl mít možnost ovlivnit, které soubory a hodnoty se budou mazat, a které se naopak mají zachovat.

Uživatelská přívětivost 30 %

U programů, které provádějí zásadní změny v systému, by měl mít uživatel výborný přehled a v každém okamžiku by měl vědět, co kterou funkcí provede.

Množství funkcí 20 %

Program by měl minimálně zvládat automatizované vyčištění registru. Každá další funkce umožní uživateli podrobnější analýzu systému a nabídne větší možnosti při řešení problémů.

Rychlost a zátěž systému 10 %

Programy většinou analyzují systém s velice podobnými výsledky, ale každý program je ve vyhledávání různě rychlý a také každý program zatěžuje počítač jinak. Pro uživatele je samozřejmě nejlepší, když je program efektivní, rychlý a minimálně zatěžuje systém.